

REFERAT |KRS| Formannskapet (2015-2019) d. 05-09-2018

Møtedato Onsdag d. 05. september 2018 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Program for møtet.....	3
Godkjenning av protokoll fra formannskapets møte 22.08.18.....	6
Svar på Bystyrets verbalforslag datert 12.12.2017 for sektor 2 og 7: Oppvekst.....	8
Sosialhjelpsanalysen 2018: Økonomisk sosialhjelp i Kristiansand kommune 2014-2017.....	17
Deltakelse i pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner.....	24
Søknad om dispensasjon fra taushetspliktreglene i modellutprøvningsprosjekt.....	29
Plan for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon- og skolehelsetjeneste, inklus:	33
Svar på verbalvedtak om disponering av idrettsanlegg.....	36
Høring - Bompengepakke for Kristiansandsregionen.....	44

Punkt 101/18: Program for møtet

MØTEINNKALLING TIL FORMANNSKAPET

Dato: 05.09.2018 kl. 09.00

Sted: Formannskapssalen

Innkalling gjelder bare medlemmer. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Forfall meldes snarest til Anne Lise H. Aabø tlf. 98 28 79 38 eller
epost alh@kristiansand-bystyre.no

PROGRAM FOR MØTET:

Kl. 09.00 – 09.30 **Orientering om Sosialhjelpsanalysen 2018: Økonomisk sosialhjelp i Kristiansand kommune 2014-2017 ved Heidy Døsvik, NAV**

SAKSKART			Side
101/18	201800013-93	Program for møtet	
102/18	201800013-92	<u>Formannskapssak:</u> Godkjenning av protokoll fra formannskapets møte 22.08.18	
		Sektor 2 – Oppvekst:	
107/18	201806857-1	<u>Bystyresak:</u> Svar på Bystyrets verbalforslag datert 12.12.2017 for sektor 2 og 7: Oppvekst Oppvekststyrets innst. 28.08.18 vil bli ettersendt.	
		Sektor 3 – Helse- og sosial:	
103/18	201806297-1	<u>Formannskapssak:</u> Sosialhjelpsanalysen 2018: Økonomisk sosialhjelp i Kristiansand kommune 2014-2017	
105/18	201708112-6	<u>Formannskapssak:</u> Deltakelse i pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner Helse- og sosialstyrets innst. 28.08.18 vil bli ettersendt.	

106/18	201806260-2	<p><u>Formannskapssak:</u> Søknad om dispensasjon fra taushetspliktreglene i modellutprøvningsprosjekt Helse- og sosialstyrets og oppvekststyrets innst. 28.08.18 vil bli ettersendt.</p>	
104/18	201703624-1	<p><u>Bystyresak:</u> Plan for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon- og skolehelsetjeneste, inklusiv handlingsplan for forebygging av uønskede svangerskap og oppfølging av familier som er i en vanskelig situasjon på grunn av uønskede svangerskap Helse- og sosialstyrets og oppvekststyrets innst. 28.08.18 vil bli ettersendt.</p>	
		Sektor 4 – Kultur:	
108/18	201700063-34	<p><u>Formannskapssak:</u> Svar på verbalvedtak om disponering av idrettsanlegg Kulturstyrets innst. 29.08.18 vil bli ettersendt.</p>	

Harald Furre
Ordfører
(sign.)

Punkt 102/18: Godkjenning av protokoll fra formannskapets møte 22.08.18

Bilag

Protokoll Formannskapet 22.08.2018

Dato 24. august 2018
Saksnr.: 201800013-92
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
05.09.2018

Godkjenning av protokoll fra formannskapets møte 22.08.18

Forslag til vedtak

[Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 22.08.18.](#)

Ragnar Evensen
Rådmann

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra formannskapets møte 22.08.18

Punkt 103/18: Svar på Bystyrets verbalforslag datert 12.12.2017 for sektor 2 og 7: Oppvekst

Bilag

Vedtak BYSTYR, 12092018, Sak 97/18, Svar på Bystyrets verbalforslag datert 12.12.2017 for sektor 2 og 7: Oppvekst

Vedtak OPPVEK, 28082018, Sak 61/18, Svar på Bystyrets verbalforslag datert 12.12.2017 for sektor 2 og 7: Oppvekst

Vedlegg 1 Språkstandard for Kristiansandsbarnehagen

Vedlegg 2 Inkluderende språk og lesing i Kristiansand

Dato 19. august 2018
Saksnr.: 201806857-1
Saksbehandler Roy Wiken

Saksgang

Oppvekststyret
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

28.08.2018
05.09.2018
12.09.2018

Svar på Bystyrets verbalforslag datert 12.12.2017 for sektor 2 og 7: Oppvekst

Sammendrag

I forbindelse med Bystyrets behandling av handlingsprogram 2018-2021, vedtok bystyret et verbalforslag med oppfordring til administrasjonen om å komme med analysebakgrunn og tiltaksforslag knyttet til Forslag til handlingsprogram 2018-2021 (HP), hvor det står at: «Kristiansand lykkes dårligere enn andre byer, som Oslo og Drammen, med språkopplæring til barn med minoritetsbakgrunn» (HP s. 50). Bystyret ber rådmannen komme tilbake til bystyret med en analyse av hvorfor og forslag til hvilke tiltak som bør iverksettes for å lykkes».

Utfordringsbildet som beskrives i HP har hatt utgangspunkt i skolebidragsindikatorene for perioden 2014-2015, samt en generell oppfatning dannet gjennom flere års nettverkssamarbeid med andre storbyer (ASSS). Etter nøyere gjennomgang av skolebidragsindikatorene 2010-2015 ser administrasjonen at fremstillingen i HP er noe ensidig presentert. Uttalelsen er blant annet ikke balansert i forhold til positive utviklingstrekk som kan leses ut av Statistisk sentralbyrås (SSB) skolebidragsstatistikk for Kristiansand kommune i denne femårsperioden.

I saken redegjøres det også for tiltak som er iverksatt og som planlegges i forhold til utfordringsbildet som fremkommer i analysen.

Forslag til vedtak

1. [Bystyret tar administrasjonens redegjørelse til etterretning.](#)

Ragnar Evensen
Rådmann

Svein Ove Ueland
Konst. Oppvekstdirektør

Vedlegg:

1. Språkstandard for Kristiansandsbarnehagen
2. Rammeverk for inkluderende språk og lesing i Kristiansand

Bakgrunn for saken

I forbindelse med bystyrets behandling av handlingsprogram 2018-2021, vedtok bystyret et verbalforslag med oppfordring til administrasjonen om å komme med analysebakgrunn og tiltaksforslag knyttet til i Forslag til handlingsprogram 2018-2021 (HP), hvor det står at: «Kristiansand lykkes dårligere enn andre byer, som Oslo og Drammen, med språkopplæring til barn med minoritetsbakgrunn» (HP s. 50). Bystyret ber rådmannen komme tilbake til bystyret med en analyse av hvorfor og forslag til hvilke tiltak som bør iverksettes for å lykkes».

Saksfremstillingen vil innledningsvis kommentere bakgrunnen for uttalelsen i HP. Dette vil følges opp med en nyansering av Kristiansand kommunes skolebidrag for elever med innvandringsbakgrunn, slik det fremkommer av SSB rapporten fra 2017, samt en presentasjon av utredningsprosessen, vurderinger som er gjort og påbegynte tiltak i saken. Saken vil avgrenses til særskilt språkopplæring og analyse av kommunens skolebidrag for flerspråklige elever.

I forbindelsen med etableringen av Nye Kristiansand vil det bli foretatt en gjennomgang av dagens organisering av feltet i de respektive kommunen (jfr. ordning med mottaksskoler og klasser etc.) med forslag til endringer. Dette berøres derfor ikke i saksfremstillingen her.

Begrepsavklaring: Barn med minoritetsbakgrunn, elever med innvandringsbakgrunn, eller flerspråklige barn, omfatter her barn som har annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk.

Analysebakgrunn

Uttalelsen i HP kom som en helhetlig vurdering av integreringen av flerspråklige i Kristiansandsskolene, med vekt på Statistisk sentralbyrås (SSB) målinger av kommunens bidrag til læring for elever med innvandringsbakgrunn (skolebidragsindikatorer) og gjennomførte tilsyn med undervisningspraksisen i særskilt norskopplæring ved Kristiansandsskolene. Sammenlikningen av Kristiansand med Oslo og Drammen er gjort ut fra en grov analyse av skolebidragsindikatorerne fra 2014/2015, der elever med innvandringsbakgrunn skårer bedre på nasjonale prøver og eksamen i Oslo og Drammen, enn de gjør i Kristiansand. Det er også større spredning i resultatene til elever med innvandringsbakgrunn i Kristiansand, enn det er for samme gruppe i Oslo og Drammen.

Karakteristisk for innvandringsbildet i Kristiansand, er at andelen flykninger ligger over landsgjennomsnittet. Sammenlignet med andre storbykommuner, har Kristiansand ikke spesielt høy andel innvandrerbefolkning. Det som gjør kommunen spesiell, noe den deler med Drammen kommune, er at over 60 % av innvandrerne kommer fra ikke-vestlige land (se Helse- og sosialdirektøren i Kristiansands rapport «sosialhjelpsanalyse 2012-2014», s.6).

Det er i dag 826 elever som mottar særskilt norskopplæring og 238 følger læreplan i grunnleggende norsk. Av disse er 93 elever plassert i eget innføringstilbud på mottaksskole, og 46 har status som asylsøkere (GSI, 2018).

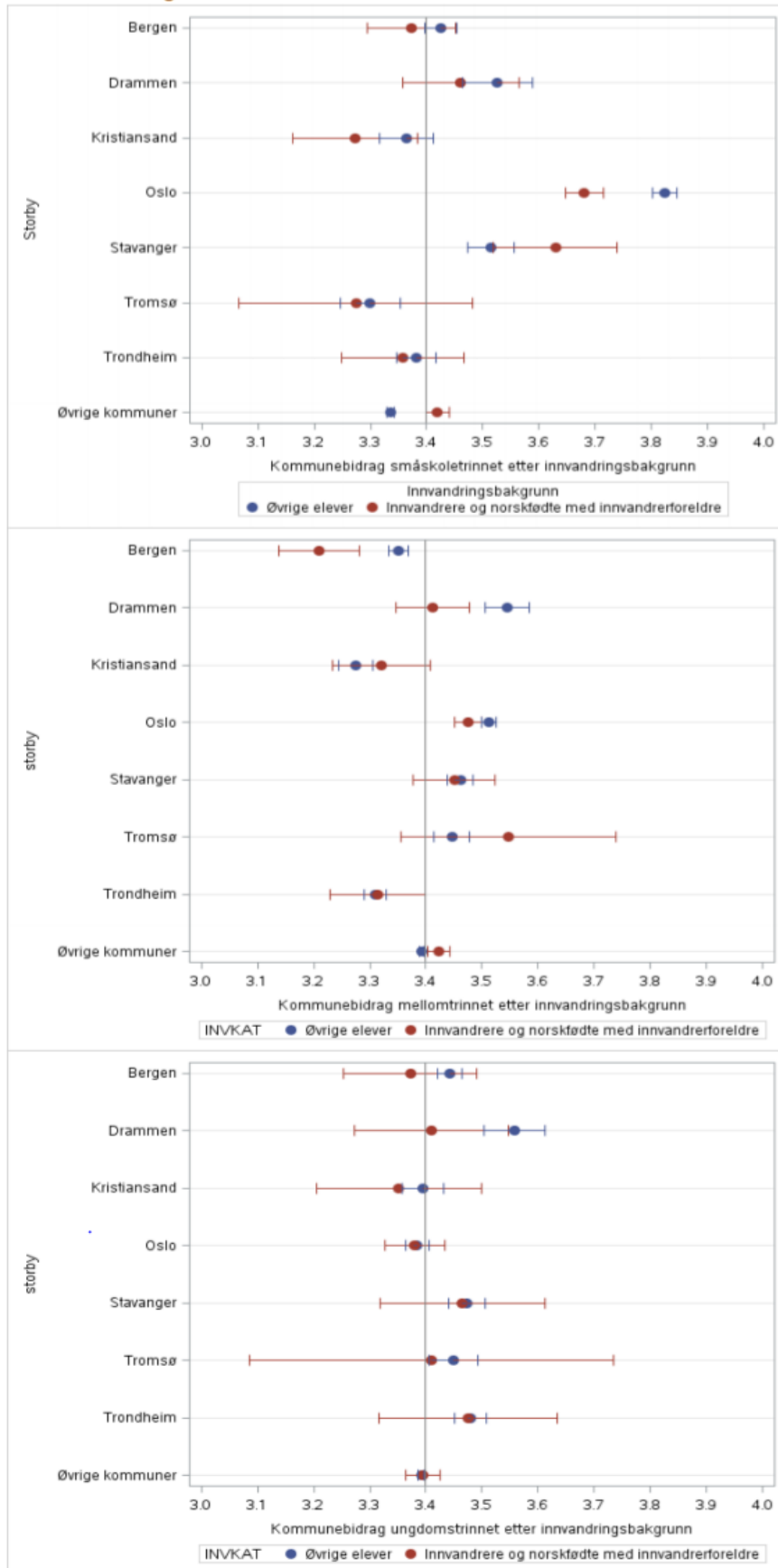
Skolebidragsindikatorer for tidsperioden 2010-2015 – en nyansering av utfordringsbildet

Uttalelsen i handlingsprogrammet kan fremstå som noe unyansert, både med tanke på utviklingstrekk som skolebidragsindikatorerne peker på, og på sammenlikningen som gjøres med kommuner som Oslo og Drammen.

Et vesentlig poeng når Kristiansands skolebidrag sammenliknes med skolebidragene til Oslo og Drammen, er at også 'øvrige elever' i Kristiansand skårer lavere enn elever i Oslo og Drammen. Dette gjør sammenlikningen noe unyansert og problematisk, da resultatavstanden mellom kommunene ikke gjelder elever med innvandringsbakgrunn spesielt, men representerer en mer generell tendens. Et annet poeng er, at til tross for at Kristiansand kommune har elever med innvandringsbakgrunn som skårer lavere enn 'øvrige elever', spesielt på småskoletrinnet og ungdomstrinnet, så er det på mellomtrinnet og ungdomstrinnet også en stor gruppe elever med innvandringsbakgrunn som skårer høyere på nasjonale prøver enn 'øvrige elever'. Drammen og Oslo har her et helt annet skåringsmønster, hvor 'øvrige elever' generelt skårer høyere enn elevgruppen med innvandringsbakgrunn på småskoletrinnet og mellomtrinnet, og til dels på ungdomstrinnet for Drammens sin del (se Figur F22). Elever med innvandringsbakgrunn virker dermed å skille seg mer ut som gruppe i disse byene, enn de gjør i Kristiansand.

En vesentlig innsigelse mot sammenlikning mellom ulike kommuners skolebidrag for elever med innvandringsbakgrunn, er at elever med innvandringsbakgrunn ikke utgjør en homogen gruppe. De har svært forskjellig bakgrunn og forutsetninger, noe resultatspredningen i blant annet Tromsø kan peke på (se Figur F22). Den kulturelle og språklige sammensetningen som denne gruppen representerer varierer naturlig nok fra kommune til kommune.

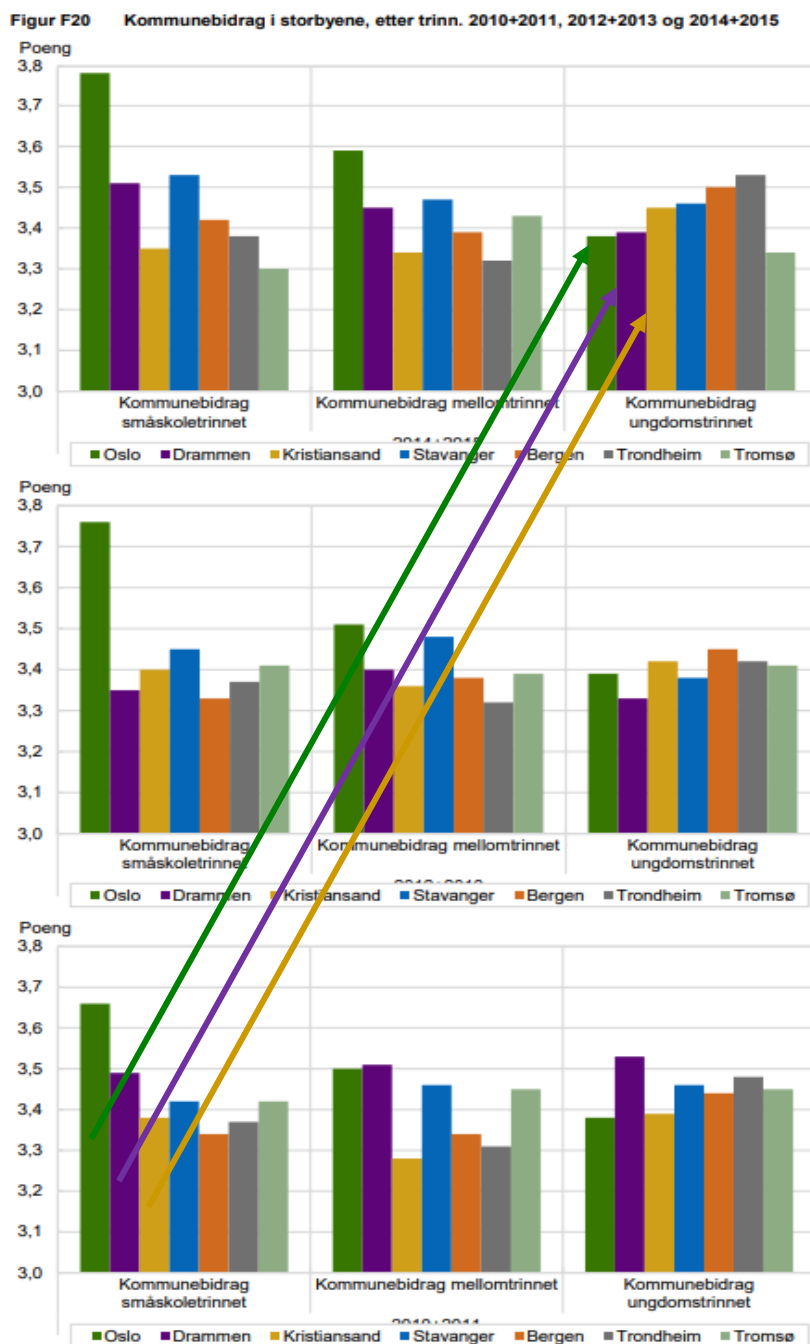
Figur F22 Kommunebidrag i storbyer etter innvandringsbakgrunn. Småskole-, mellom- og ungdomstrinnet. 2014+2015

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur F22 er hentet fra SSB rapport 2017/2: Er det forskjeller i skolers og kommuners bidrag til elevenes læring i grunnskolen? (Markering med pil er ikke i originaltabell)

Tendensen til at Kristiansands kommunens bidrag til elevers læring er mindre enn kommuner som Drammen og Oslo, er heller ikke entydig ifølge skolebidragsindikatorerne. Justerte skårer fra perioden 2010-2011, 2012-2013, 2014-2015, som tar høyde for elevers ulike bakgrunn og forutsetninger, viser at Kristiansandskolenes skolebidrag beveger seg i en positiv retning, fra barnetrinn til ungdomstrinn (se gul pil i Figur F20).

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figure F20 er hentet fra SSB rapport 2017/2: Er det forskjeller i skolers og kommuners bidrag til elevenes læring i grunnskolen? (Markering med pil er ikke i originaltabell)

Resultater fra Oslo og Drammen, viser til sammenlikning en motsatt tendens. Her ser en at skolebidraget beveger seg i negativ retning fra småskoletrinnet til ungdomstrinnet (Se grønn og lilla pil i Figur F20).

SSB anbefaler at det tas forbehold om usikkerhetsintervall om en ønsker å sammenlikne kommuners eller skolars skolebidrag, da usikkerhetsintervallene kan være store og vanskeliggjøre rangering. De anbefaler at kommuner og skoler bruker resultatene fra undersøkelsen som utgangspunkt for diskusjon og refleksjon rundt kommunens eller skolens egne bidrag til elevenes læring (Zachrisen & Steffensen, 2016). Om forbeholdet fra SSB tas til følge, og en fokuserer mer på eget bidrag til elevenes læring, enn rangeringen i forhold til andre kommuner og skoler, kan en ut fra skolebidragsindikatorene vise til at Kristiansandskolenes bidrag til flerspråklige elevers læring har vært preget av en positiv utvikling i femårsperioden 2010-2015. Med tanke på den positive resultatutviklingen på nasjonale prøver for såkalte «mangfoldsskoler» i Kristiansand de tre siste årene, er det også grunn til å anta at den positive tendensen som skolebidragsindikatorene peker på har vedvart (Se Kvalitetsmeldingen 2017).

Utfordringsbildet og tiltak

Praktisering av lovverk / retningslinjer er uhensiktsmessige

Etter å ha undersøkt utfordringsbildet i tett samarbeid med enhetslederne, virker strukturelle forhold, spesielt lokal fortolkning av lovverk, å prege utfordringsbildet i kommunen. Det er i hovedsak de lokale retningslinjene for særskilt norskopplæring og kartleggingsverktøyet TOSP som fremstår som utfordrende for skolene. En gjennomgående bemerkning er at retningslinjene bidrar til segregerende praksiser, der elever med flerspråklig bakgrunn skilles ut fra det ordinære klasse- og språkfelleskapet. Kartleggingsverktøyet TOSP fremstår heller ikke velegnet som beslutningsgrunnlag når behov for enkeltvedtak for særskilt norsk skal vurderes, her uttrykker skolelederne behov for større rom for faglig skjønnsvurdering med vekt på et helhetlig blick på elevers språkkompetanse og utbytte av ordinær undervisning.

Tiltak

Oppvekstdirektør har med bakgrunn i skolelederens erfaringer gått i dialog med fylkesmann, for å undersøke handlingsrommet kommunen har innenfor rammen av lovverket. På bakgrunn av fylkesmannens veiledning, vil nåværende retningslinjer revideres. Inkludering og barnets beste skal i de nye retningslinjene være et tydelig og styrende hensyn. I tillegg til å revidere retningslinjene, vil Oppvekstdirektør også undersøke hvilke kartleggingsverktøy som benyttes i kommuner med gode resultater for flerspråklige elever, om vurdere hvorvidt disse kan erstatte TOSP prøven som benyttes i Kristiansand.

Det siste året har Oppvekstdirektøren også utviklet en standard for språkopplæring i barnehagen, samt et rammeverk for inkluderende lesing i grunnsopplæringen – Begge tiltak som antas å ha betydning for å heve kvaliteten på språkopplæringen for flerspråklige barn/elever i kommunen. Flerspråklig opplæring er også et tema som det vil arbeides systematisk med i de månedlige ledersamlingene direktøren arrangerer for enhetslederne i sektoren.

For å få mer inngående kunnskap om temaet, har Oppvekstdirektøren også inngått i et forskningssamarbeid med Universitetet i Agder, med blikk på flerkulturell opplæring¹. Prosjektet er ledd av et nordisk forskningsprosjekt, som undersøker innholdet i undervisningen ut fra et inkluderings- eller flerkulturelt perspektiv. Søknad om forskningsmidler sendes til FINNUT i løpet av høsten 2018², og prosjektet vil etter planene kunne starte opp våren 2019.

Oppvekstdirektør vil også delta på en workshop i september som arrangeres regi av Utdanningsdirektoratet og SSB, med tanke på forbedring av skolebidragsindikatorer. En vil her spille inn forslag om, og undersøke mulighetene for at skolebidragsindikatorene kan belyse kommunens bidrag for elever med flerkulturell bakgrunn i større grad enn ved tidligere undersøkelser.

Oppsummerende vurdering

Det anerkjennes at utfordringsbildet som fremstilles i HP ikke har vært nyansert nok i sin fremstilling av Kristiansands ivaretagelse av flerspråklige elever. Det kan også leses positive utviklingstrekk ut av SSBs skolebidragsindikatorer for perioden 2010-2015.

Den største utfordringen i kommunens opplæringstilbud til flerspråklige elever, ser per i dag ut til å handle om spenninger som kommer til uttrykk i praksis når skolene forsøker å balansere individuelle rettigheter nedfelt i lovverk, med kommunens ambisjoner om å skape inkluderende opplæring for alle elever i rammen av det ordinære klassefelleskapet (jfr. FLiK).

Tiltakene som beskrives i denne saksframstillingen, retter seg i hovedsak mot det å håndtere lovverket på en forsvarlig måte. Begrunnelsen for dette, er at det særlig er tolkning av lovverk, formelle retningslinjer og organisatoriske forhold som fremstår som opprettholdende faktor i utfordringsbildet, og som potensielt hindrer et kvalitetsløft i opplæringen for denne gruppen elever.

I tillegg er det utarbeidet Språkstandard for Kristiansandbarnehagen og Rammeverk for inkluderende språk og lesing for skolene. Dette har som formål å sikre at språk- og leseopplæringen i Kristiansand kommune har en gjennomgående høy kvalitet basert på den siste forskningen innenfor feltet.

¹ INCOM-prosjektet: 'Inclusive Community-Sensitive Teaching Methods' (Ilmi Willbergh & Turid Skarre Aasebø, i samarbeid med Gøteborg Universitet, Universitetet i Aalborg, Proessionshøjskolen Nordjylland (NORDID-prosjekt)

² FINNUT: https://www.forskningsradet.no/no/Utlysning/FINNUT/1254032566565&WT.mc_id=prgfor-utl-FINNUT

I forbindelse med etableringen av Nye Kristiansand, ønsker Oppvekstdirektøren å styrke skoleeiers og enhetenes juridiske og pedagogiske kompetanse innen særskilt språkopplæring, samt undersøke hensiktsmessige organiseringer av fagfeltet. I den sammenheng, har verbalforslaget hatt stor verdi for innsatsene som nå gjøres, både på skoleeiernivå og ute på enhetene, da det kommuniserer et politisk engasjement for å løfte kvaliteten på flerspråklige elevers opplæringstilbud.

Referanser:

Helse- og sosialdirektøren i Kristiansand (2015). «Sosialhjelpsanalyse 2012-2014» *Rapport*. Hentet 08.06.18, fra

<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/krs/Meetings/Details/15533369?agendaltemId=15003639>

Grunnskolen informasjonssystem GSI (2018). «Særskilt språkopplæring for minoritetsspråklige elever». Database. Hentet 05.06.2018, fra:

<https://gsi.udir.no/informasjon/apne/>

Kjartan Steffensen, K., Ekren, R., Zachrisen, O.O. & Kirkebøen, L. J. (2017). «Er det forskjeller i skolers og kommuners bidrag til elevenes læring i grunnskolen? En kvantitativ studie» Rapport 2017/2. Statistisk sentralbyrå: Oslo-Kongsvinger.

Kristiansand Kommune (2018). «Kvalitets- og utviklingsmeldingen 2018 for Oppvekstsektoren i Kristiansand». Hentet 05.06.18, fra:

<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/krs/Meetings/Details/16282545?agendaltemId=15008189>

Lesesenteret (01.03.2017). «TOSP - Tospråklig prøve», hentet 05.06.2018, fra: [norskhttps://lesesenteret.uis.no/article.php?articleID=87149&categoryID=14021](https://lesesenteret.uis.no/article.php?articleID=87149&categoryID=14021)

Opplæringslova § 2-8. «Særskild språkopplæring for elever frå språklege minoritetar». Endret ved lov 22. juni 2012. *Lovdata*. Hentet 05.0518, fra:

<https://lovdata.no/NL/lov/1998-07-17-61/§2-8>

Zachrisen, O. O. & Steffensen, K. (2016). «Dokumentasjonsnotat om skole og kommunebidragsindikatorer i grunnskolen». *Notat 2016/34*. Statistisk sentralbyrå: Oslo-Kongsvinger.

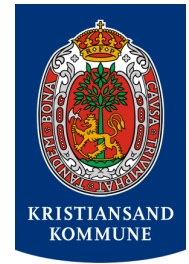
Punkt 104/18: Sosialhjelpsanalysen 2018: Økonomisk sosialhjelp i Kristiansand kommune 2014-2017

Bilag

Vedtak HELSOS, 12062018, Sak 37/18, Sosialhjelpsanalysen 2018: Økonomisk sosialhjelp i Kristiansand kommune 2014-2017

Rapport sosialhjelpsanalysen 2018

Vedr. Feil i datasettet knyttet til antall barnefamilier som mottar sosialhjelp

Dato 30. mai 2018
Saksnr.: 201806297-1
Saksbehandler Andreas Stangenes

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
12.06.2018

Sosialhjelpsanalysen 2018: Økonomisk sosialhjelp i Kristiansand kommune 2014-2017

Sammendrag

Etter en nedgang på sosialhjelp i perioden 2014-2016, er det fra 2016 tegn på en ny økning i antall sosialhjelpsmottakere og i sosialhjelpsutgiftene. Denne utviklingen er beskrevet i 2. tertialrapport for 2017 hvor det også blir varslet et analysearbeid for å kunne gi bedre forklaringer på utviklingen. Denne rapporten er sluttresultatet av det analysearbeidet. Foreløpige funn ble presentert i Helse- og sosialstyret 13. mars 2018.

Hovedtrekk i utviklingen på økonomisk sosialhjelp 2014-2017

- Utviklingen i perioden 2014 – 2016 har vært positiv med nedgang i både utbetalinger og antall mottakere. Det er derimot en vekst fra 2016 – 2017 som finner sted i aldersgruppen 30 år og eldre, mens ungdomsgruppen er uendret. Veksten totalt fortsetter inn i 2018.
- Veksten omfatter en økning i husholdninger med barn. Veksten i barnehusholdninger – hovedsakelig i innvandrerguppen - forklarer 70 prosent av økningen på sosialhjelpsutbetalingene i 2017.
- 70 prosent av ungdommene på sosialhjelp har ikke fullført videregående skole, og 64 prosent av ungdommen har utfordringer med psykisk helse, og en høy andel har utfordringer med rus og andre utfordringer.
- 18 prosent av ungdommene hadde historikk med barneverntjenesten. Disse sakene bestod av tung problematikk.
- Det ble innført nytt regelverk om aktivitetsplikt for sosialhjelp i 2017 som gjelder ungdom 18-30 år. Halvparten av ungdommen får vilkår om aktivitet. De som ikke får slike vilkår er redegjort for og skal ikke ha aktivitetsplikt. Det er grunn til å tro at aktivitetsplikten har positiv effekt på målgruppa, men det tar tid å måle effekten. Dette følges tett opp.
- Innvandrerne utgjør 57 prosent av alle sosialhjelpsmottakerne i 2017 mot ca. 45 prosent i 2014. Likevel har andelen innvandrere av befolkningen i Kristiansand som mottar sosialhjelp holdt seg stabil i perioden (0,5 prosentpoeng vekst).

- Andelen født i Norge er høyere i ungdomsgruppa enn i gruppa 30 år og eldre. Andelen enslige menn er høyere i den norske befolkningen på sosialhjelp enn for innvandrerne, og andelen familiehusholdninger er større i innvandrerandelen.
- Det å ha mottatt sosialhjelp tidligere øker risikoen for å komme tilbake til sosialhjelp. Dette fenomenet omtales som returer. Returer utgjør fortsatt hovedkanalen for inngang til sosialhjelp – 2/3 av tilgangen skyldes personer som har hatt sosialhjelp tidligere.

Nøkkeltall

Tabellene under viser utviklingen på sosialhjelp på noen nøkkelområder.

Utviklingen av mottakerantallet pr år i perioden 2014-2017 (alle mottakere).

Utvikling av gruppesammensetning fordelt på alder:

	2014	2015	2016	2017	ASSS snitt 2017
Sosialhjelpsmottakere 18-24 år pr innbygger 18-24 år	7,2	6,8	6,4	5,6	5,3
Sosialhjelpsmottakere 25-29 år pr innbygger 25-29 år	6,8	6,3	5,8	5,8	--
Sosialhjelpsmottakere 25-66 år pr innbygger 25-66 år	3,8	3,5	3,3	3,5	3,6
Sosialhjelpsmottakere 30 år og eldre pr innbygger 30-66 år	3,4	3,1	3,0	3,2	--
Andel sosialhjelpsmottakere pr innbygger 18-66 år	4,4	4,1	3,9	3,9	3,9

Tallene representerer gruppens andel i prosent av befolkningen som mottar sosialhjelp i 2014-2017, og sammenligner kommunens resultat mot snittet i ASSS der det er mulig.

Utvikling av gruppesammensetning fordelt på landbakgrunn:

	2014	2015	2016	2017	Endring 14-17	Endring 16-17
Bosatte flyktninger	705	744	768	787	12 %	2 %
Innvandrere	428	428	460	521	22 %	13 %
Født i Norge	1369	1151	985	1000	-27 %	2 %
Totalsum	2502	2323	2213	2308	-8 %	4 %

Helse- og sosialdirektørens anbefalinger til oppfølging av rapporten:

- Dropout-problematikk: Helse- og sosialsektoren og oppvekst må styrke systematikken i å fange denne gruppen opp og tilby løp med tilrettelagt formalkompetanseheving og sikre helsetjenester. Tilretteleggingen må blant annet handle om den høye andelen ungdom som har utfordringer knyttet til psykisk helse. Arbeidet med bekjempelse av dropout-problematikk bør trappes opp ytterligere gjennom samarbeid mellom kommune, sykehus, fylkeskommune og NAV stat.
- Oppvekstvilkår og barnevern: Kristiansand kommune må videreutvikle og øke graden av helhetlig tilnærming til ungdoms- og familieproblematikk og undersøke nærmere hva som bidrar til utenforskap og behov for *tjenester og økonomiske ytelser fra NAV*. «Nye mønstre» er et eksempel på både reparerende og forebyggende arbeid i lavinntektsfamilier som kan bidra til å løfte deler av denne gruppen opp.
- Mottakere over 30 år uten formalkompetanse: Manglende formalkompetanse er også en utfordring for mottakere over 30 år. I husholdninger med foreldre med lav formalkompetanse og marginal tilknytning til arbeidslivet risikerer barna å vokse opp i relativ fattigdom. Dette representerer store levekårsutfordringer for denne gruppen. Kristiansand kommune bør i samarbeid med NAV stat undersøke 30+ gruppen nærmere, evaluere og forbedre eksisterende tiltak for gruppen, og utvikle nye tiltak og arbeidsmetoder som vil være mer effektive i å holde mottakeren i arbeidslivet. Gruppen 30 år og eldre med barn må prioriteres høyere med tanke på forebygging og unngå retur til sosialhjelp. Helse- og sosialsektoren og NAV må i møte med denne gruppen i enda sterkere grad bidra til dette.
- Innvandrерandelen på sosialhjelp: Gruppen som faller ut eller som fortsatt står langt unna arbeid etter endt introduksjonsprogram må undersøkes nærmere. Tiltaksporteføljen for denne gruppen må systematisk og løpende evalueres og siktes inn mot gruppens utfordringer med språk, formalkompetanse og fysisk og psykisk helseproblematikk. Formannskapet vedtok 7/2-18 strategi for flyktnings- og integreringsfeltet 2018 – 2022. Helse- og sosialsektoren skal operasjonalisere strategien med konkrete tiltak knyttet til de enkelte satsingsområder. Oppfølgingen av strategien har høy prioritet i sektoren.
- Ungdom 18-29 år uten fast bopel: Kommunen bør kartlegge denne gruppen nærmere for å vurdere ulike bolig og tjenestebehov for denne målgruppen.
- Datakvaliteten i fagsystemet truer kommunens evne til å hente ut troverdige styringsdata på feltet. Flere av feilene som er oppdaget (for eksempel antall husholdninger med barn) er det grunn til å tro blir videreført inn i SBB-statistikken. De tekniske utfordringene med data i Acos må utvikleren selv ordne opp i, men det som gjelder feilaktig registrering av data utført av personellet ved NAV må Kristiansand kommune rydde i (dette gjelder særlig feltene om statsborgerskap og informasjon om opprinnelsesland). Dette arbeidet vil være svært krevende og omfatte flere tusen klienter hvor man manuelt må gjøre oppslag for å kvalitetssikre dataene. Problemstillingen vil også drøftes med de andre store kommunen for å sikre god kvalitet i sammenligningstall.

Forslag til vedtak

Helse- og sosialstyret tar saken til orientering, og tiltak vurderes ved rullering av handlingsprogrammet.

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Andreas Stangenes
Rådgiver // Stab

Vedlegg:
Sosialhjelpsanalysen 2018: Økonomisk sosialhjelp i Kristiansand kommune 2014-2017
(rapport)

Bakgrunn for saken

Etter en nedgang på sosialhjelp i perioden 2014-2016, er det fra 2016 tegn på en ny økning i antall sosialhjelpsmottakere og i sosialhjelpsutgiftene. Denne utviklingen er beskrevet i 2. tertialrapport for 2017 hvor det også blir varslet et analysearbeid for å kunne gi bedre forklaringer på utviklingen. Denne rapporten er sluttresultatet av det analysearbeidet. Foreløpige funn ble presentert i Helse- og sosialstyret 13. mars 2018.

Hovedtrekk i utviklingen på økonomisk sosialhjelp 2014-2017

- Utviklingen i perioden 2014 – 2016 har vært positiv med nedgang i både utbetalinger og antall mottakere. Det er derimot en vekst fra 2016 – 2017 som finner sted i aldersgruppen 30 år og eldre, mens ungdomsgruppen er uendret. Veksten totalt fortsetter inn i 2018.
- Veksten omfatter en økning i husholdninger med barn. Veksten i barnehusholdninger – hovedsakelig i innvandrerggruppen - forklarer 70 prosent av økningen på sosialhjelpsutbetalingene i 2017.
- 70 prosent av ungdommene på sosialhjelp har ikke fullført videregående skole, og 64 prosent av ungdommen har utfordringer med psykisk helse, og en høy andel har utfordringer med rus og andre utfordringer.
- 18 prosent av ungdommene hadde historikk med barneverntjenesten. Disse sakene bestod av tung problematikk.
- Det ble innført nytt regelverk om aktivitetsplikt for sosialhjelp i 2017 som gjelder ungdom 18-30 år. Halvparten av ungdommen får vilkår om aktivitet. De som ikke får slike vilkår er redegjort for og skal ikke ha aktivitetsplikt. Det er grunn til å tro at aktivitetsplikten har positiv effekt på målgruppa, men det tar tid å måle effekten. Dette følges tett opp.
- Innvanderne utgjør 57 prosent av alle sosialhjelpsmottakerne i 2017 mot ca. 45 prosent i 2014. Likevel har andelen innvandrere av befolkningen i Kristiansand som mottar sosialhjelp holdt seg stabil i perioden (0,5 prosentpoeng vekst).
- Andelen født i Norge er høyere i ungdomsgruppa enn i gruppa 30 år og eldre. Andelen enslige menn er høyere i den norske befolkningen på sosialhjelp enn for innvanderne, og andelen familiehusholdninger er større i innvanderandelen.
- Det å ha mottatt sosialhjelp tidligere øker risikoen for å komme tilbake til sosialhjelp. Dette fenomenet omtales som returer. Returer utgjør fortsatt hovedkanalen for inngang til sosialhjelp – 2/3 av tilgangen skyldes personer som har hatt sosialhjelp tidligere.

Oppsummering av funn

Rapporten bygger på data for perioden 2014-2017, og har i tillegg tatt for seg første kvartal i 2018. Det har blitt benyttet kvantitativ metode for å måle overordnet utvikling. Kvalitativ metode har blitt benyttet på flere undergrupper på sosialhjelpen for å nærmere beskrive kjennetegn og årsakssammenhenger på utviklingstrekk.

Ut fra et økonomiperspektiv har 2014 – 2016 vært preget av en god periode med nedgang i både klientantall og utbetalinger som ble avløst av en vekst fra 2016 – 2017. Veksten fortsetter inn i 2018. Hva som har bidratt til dette har ingen enkelt forklaring, og består av en kombinasjon av samtidige faktorer.

Vi ser at det har vært en tydelig nedgang i antall ungdommer 18-29 år som mottar sosialhjelp i perioden 2014-2016, og i realiteten en nullvekst i – 16 til -17. Dette plasserer Kristiansand temmelig på snittet hva gjelder andel av byens ungdom på sosialhjelp i ASSS sammenheng. Denne utviklingen er svært gledelig ettersom Kristiansand kommune har ligget høy(es)t i en årrekke i ASSS-nettverket.

Ungdom på sosialhjelp har i stor grad utfordringer med psykisk helse, og 70 prosent av dem har ikke fullført videregående skole. Ungdom uten formalkompetanse går i snitt over 1 måned lenger på sosialhjelp enn dem som har fullført videregående skole. Ca. halvparten har tidligere arbeidserfaring, og dette ser ut til å ha stor betydning for hvorvidt ungdommen går direkte ut i jobb eller videre i velferdssystemet. 84 prosent av ungdommen gikk av sosialhjelp etter ca. 6 måneder, og flesteparten av dem som gikk av forble ute av sosialhjelpen i telleperioden (august -17 til mars -18).

Økningen i antall mottakere og utgifter som finner sted i fra 2016 til 2017 skjer i aldersgruppen eldre enn 30 år, og økt bosetting og barnefamilier forklarer 70 prosent av utgiftsveksten i denne perioden. Den totale veksten i utgiftene fortsetter inn i 2018. Det har skjedd en forskyvning i andelen mellom norskfødte og innvandrere på sosialhjelp fra 2014 til 2017, hvor norskfødte tidligere utgjorde 55 prosent av mottakerne i 2014 til at den samme gruppen utgjør 43 prosent i 2017. Økt bosetting av større omfang enn tidligere, samt en jevn tilstrømning av innvandrere uten flyktningbakgrunn kombinert med en nedgang i antall mottakere født i Norge forklarer forskyvningen.

Primårsaken til rekruttering til sosialhjelp er fortsatt retur, og medianoppholdet forut for retur er 15 måneder (tiden uten sosialhjelp til sosialhjelpen på nytt utløses). Gjennomsnittsalderen på returene er 45 år, og husholdninger med barn utgjør nesten halvparten av dem som returnerer. Innvandrerdelen blant returene var 61 prosent, og det er også innvandrerdelen som er mest barnerik.

Datakvaliteten i fagsystemet Acos er dårlig på flere kritiske punkter. Dette truer kommunens evne til å hente ut troverdige styringsdata på feltet. Flere av feilene som er oppdaget (for eksempel antall husholdninger med barn) er det grunn til å tro blir videreført inn i SBB-statistikken. De tekniske utfordringene med data i Acos må utvikleren selv ordne opp i, men det som gjelder feilaktig registrering av data utført av personellet ved NAV må Kristiansand kommune rydde i (dette gjelder særlig feltene om statsborgerskap og informasjon om opprinnelsesland). Det er en svakhet at feltet «opprinnelsesland» så enkelt kan endres i fagsystemet; et slikt parameter burde kodes slik at det ikke kan endres. Statsborgerskapsfeltet burde hente informasjonen fra folkeregisteret - noe det ikke gjør i dag.

Punkt 105/18: Deltakelse i pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner

Bilag

Vedtak HELSOS, 28082018, Sak 46/18, Deltakelse i pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner

Invitasjon til kommunene – Pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner.pdf

Notat om pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner.pdf

Innvilget utviklingstilskudd til Kristiansand kommune til pilot med bruk av Velferdsobligasjoner

Dato 14. august 2018
Saksnr.: 201708112-6
Saksbehandler Bernt E. Klokkervold

Saksgang
Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato
28.08.2018
05.09.2018

Deltakelse i pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner

Sammendrag

Kristiansand kommune er en av 12 kommuner som er invitert av Arbeids- og velferdsdirektoratet (AV-dir.) og Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) til å søke om å delta i et pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner.

Velferdsobligasjoner er avtaler mellom offentlige myndigheter, investorer og private eller ideelle tjenesteleverandører. Investor finansierer tjenesteleverandøren og det offentlige betaler investor i etterkant, avhengig av resultatoppnåelsen. I dette pilotprosjektet vil staten dekke 75 prosent av det offentliges utgifter mens deltakende kommune dekker 25 prosent.

I første omgang har Kristiansand kommune søkt om å få være med i utviklingsfasen. Kristiansand kommune er én av tre kommuner som har fått innvilget utviklingstilskudd på kr. 200 000,-.

I denne fasen vil kommunen utvikle et konsept hvor en beskriver i hvilken form et samarbeid med en ideell organisasjon vil være. Organisasjonen som skal være tjenesteleverandør må ha erfaring med å jobbe med målgruppen, som i pilotprosjektet skal være domfelte hvor det er fare for gjentatt kriminalitet. Den mest aktuelle organisasjonen i Kristiansand vil i dette tilfellet være Wayback.

Dersom konseptet blir godkjent av direktoratet vil en starte gjennomføringen av selve pilotprosjektet.

Deltakelse i pilotprosjektet vil føre til en del merarbeid for kommunen, i første rekke med tanke på å utvikle konseptet og å bistå tjenesteleverandør med å utvikle tjenesten. Kommunen vil også måtte påregne å bistå med for eksempel psykisk helsehjelp og bolig til deltakere i prosjektet.

Det er nå vanskelig å anslå den økonomiske konsekvensen av deltakelse i prosjektet. Dette vil avhenge av antall brukere i prosjektperioden og i hvilken grad de mål som er satt for hver enkelt bruker oppnås. En kan stipulere at ved 20 brukere med god resultatoppnåelse vil bli en kostnad på 110 000,- pr. år for kommunen.

Rådmannens ledergruppe støttet i sitt møte 15.5.2018 Kristiansand kommunes søknad om deltakelse i prosjektet.

Forslag til vedtak

Formannskapet støtter Kristiansand kommunes deltakelse i pilotprosjektet med bruk av velferdsobligasjoner.

Ragnar Evensen
Rådmann

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:

Invitasjon til kommunene
Notat om pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner
Tilsagnsbrev utviklingstilskudd

Bakgrunn for saken

Arbeids- og velferdsdirektoratet (AV-dir) og Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) har fått i oppdrag fra sine respektive departementer om å gjennomføre et pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner for å sikre bedre forebygging og mindre til tilbakefall til kriminalitet blant domfelte. Kristiansand er en av 12 kommuner som er invitert til å delta.

Begrepet velferdsobligasjoner brukes om resultatbaserte avtaler mellom flere parter, som oftest offentlige myndigheter, investorer/stiftelser og private eller ideelle tjenesteleverandører, og som har som formål å løse sosiale problemer på en ny måte. I et slikt prosjekt finansierer private investorer en tjeneste som utføres av private eller ideelle aktører. Det offentlige betaler investor i etterkant, avhengig av resultatoppnåelsen. Investor tar risikoen for at tjenesten gir de ønskede resultatene. Hensikten med pilotprosjektet er å teste ut om denne modellen kan benyttes til å finansiere nye tiltak innenfor forebyggende arbeid, i dette tilfelle forebygge tilbakefall til kriminalitet.

Målgruppen for pilotprosjektet er totalt 150 gjengangere i aldersgruppen 18-30 år. Målgruppen kan utvides til 40 år hvis volumet på målgruppen antas å bli for lav. Deltagende kommuner gis tilsagn om delvis dekning av fremtidig sluttoppgjør hvis resultatmål avtalt i lokale kontrakter nås.

Ordningen finansieres gjennom en egen tilskuddsordning. Regelverk for denne tilskuddsordningen sendes senere til de kommunene som skal delta.

Kommunene er tiltenkt en sentral rolle i prosjektet. Det følger av ansvarsforholdet mellom kriminalomsorgen og kommunene i tilbakeføringsarbeidet etter soning. Den straffedømtes hjemkommune, i samarbeid med andre offentlige aktører, har ansvaret for å sikre en god tilbakeføring til samfunnet, herunder botilbud, behandlingstilbud mv. I perioden etter løslatelse kan det være behov for å styrke oppfølgingen av enkeltpersoner og i dette arbeidet står kommunale tjenester sentralt.

Det vil være kriminalomsorgen som har ansvaret for å rekruttere og velge ut aktuelle brukere (innsatte) til prosjektet.

Når det kommer til tjenesteleverandør er det kommunen og investor som bestemmer hvem som skal utføre oppdraget. Det er i midlertid slik at aktuell tjenesteleverandør må ha erfaring med å jobbe med målgruppen og ha kompetanse på området. Tjenesteleverandøren bør også ha mulighet til å skalere opp egen organisasjon og må kunne samarbeide om et felles opplegg. Den mest aktuelle organisasjonen i Kristiansand vil i dette tilfellet være Wayback.

Sluttoppgjøret skal dekke kostnadene for tjenesten, inkludert en eventuell bonus, dersom avtalt resultat oppnås. Det er kommunene som kontraktspart som skal utbetale oppgjøret. Størrelsen på et sluttoppgjør for en kommune vil avhenge av resultatene og reguleres i kontrakten, i henhold til krav og prinsipper satt i regelverket. Ved lavere måloppnåelse vil kostnadene for stat og kommunene reduseres. Kostnadene til evaluering av måloppnåelse i de lokale pilotene må dekkes innenfor rammen av kontrakten mellom partene.

Måloppnåelse kan måles i henhold til en rekke kriterier, disse kan være kriminalitetsfrihet, at vedkommende er i arbeid, skole eller annet aktivitetstilbud, at vedkommende har fast bolig og er rusfri eller i behandling.

Det er forutsatt at staten dekker 75 prosent og utvalgte kommuner dekker 25 prosent av sluttoppgjøret i pilotprosjektet. Det er fra statens side satt av 13 millioner til dette. Kostnadsramme for deltagende kommuner er 3,25 millioner.

Arbeids- og sosialdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet dekker kostnadene til en ekstern evaluering med opp til 1,9 mill. kroner.

Det er foreløpig innvilget utviklingstilskudd til tre kommuner til pilotprosjektet.

Det er usikkerhet knyttet til hvor stor kostnaden vil være for den enkelte kommune. Det er forutsatt at hvert prosjekt (hver kommune og tjenesteleverandør) skal kunne betjene inntil 20 samtidige brukere. Kostnaden i en to års periode vil da kunne bli 220 000,- for Kristiansand kommune.

En må også påregne at kommunens ansatte vil måtte inngå i et samarbeid med tjenesteleverandøren. Dette vil kunne bety en økning i antall brukere i for eksempel oppfølgingstjenestene. Kommunen vil i noen grad også måtte bistå med kommunal bolig og andre tilbud.

Helse- og sosialdirektøren anser dette som et spennende prosjekt. En har tidligere har kontakt med KS og Arbeids- og velferdsdepartementet for å få informasjon om det som tidligere var omtalt som sosiale obligasjoner. Dette var med bakgrunn av blant annet en henvendelse fra Wayback som ønsket å prøve dette ut.

Dette vil som sagt kreve noe kommunale ressurser og finansiering uten at en i dag kan si helt sikkert i hvilken størrelsesorden.

Kristiansand kommune har fått innvilget utviklingstilskudd på kr. 200 000,- til første fase. Her vil en i samarbeid med Wayback utrede et konsept til pilotprosjektet. Når konseptet er utarbeidet vil en med større sikkerhet vise konsekvensene av deltakelse. Videre deltakelse i pilotprosjektet vil være avhengig av at direktoratet godkjenner konseptet.

I neste fase som vil være selve gjennomføringen av pilotprosjektet vil som sagt staten dekke 75 prosent av kostnadene mens kommunen dekker de resterende 25 prosentene. Dette vil kunne medføre en kostnad på opptil kr. 110 000,- pr. år for kommunen.

Deltakelse i piloten vil også forplikte nye Kristiansand, dette må en i utarbeidelsen av konseptet beskrive hvordan man vil håndtere.

Punkt 106/18: Søknad om dispensasjon fra taushetspliktlreglene i modellutprøvingsprosjekt

Bilag

Vedtak OPPVEK, 28082018, Sak 60/18, Søknad om dispensasjon fra taushetspliktlreglene i modellutprøvingsprosjekt

Vedtak HELSOS, 28082018, Sak 47/18, Søknad om dispensasjon fra taushetspliktlreglene i modellutprøvingsprosjekt

Søknad om dispensasjon fra taushetspliktlreglene

Dato 13. juli 2018
Saksnr.: 201806260-2
Saksbehandler Bernt E. Klokkervold

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato

28.08.2018
28.08.2018
05.09.2018

Søknad om dispensasjon fra taushetspliktlreglene i modellutprøvningsprosjekt

Sammendrag

Kristiansand kommune har sammen med politiet etablert en operativ koordineringsgruppe som har vært i funksjon siden 2014. Gruppen har fått et utvidet mandat til å koordinere forebyggende tiltak for personer som politiet vurderer som farlige for samfunnet, og hvor det haster å koordinere med rette instanser.

Den operative koordineringsgruppen søker fritak fra taushetspliktlreglene for å kunne bidra best mulig med informasjonsutveksling. Et eget forskningsprosjekt vil følge utvikling av metodikken slik at etiske forhold blir belyst. Samtidig vil også effekten av metodikken måles slik at metodikken eventuelt kan videreføres til andre kommuner.

Forslag til vedtak

[Formannskapet stiller seg bak søknaden til departementet og mandatet til operativ koordineringsgruppe slik det er gjengitt i saken.](#)

Ragnar Evensen
Rådmann

Wenche P. Dehli
Helse og sosialdirektør

Svein Ove Ueland
Oppvekstdirektør

Vedlegg:

Søknad til departementene

Bakgrunn for saken

Kristiansand kommune etablerte i 2014 sammen med politiet en operativ koordineringsgruppe i den hensikt at politiet kunne varsle kommunen om hjemkommende fremmedkrigere. Etableringen av gruppen var i tråd med anbefalingene fra nasjonal handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme hvor politiet fikk ansvar for å varsle kommunene.

Gruppen har siden 2014 møttes i snitt en gang hver annen måned. Det har ikke kommet noen hjemvendte fremmedkrigere til Kristiansand. Politiet har likevel kunne gi kommunen innsyn i flere saker som omhandler fremmedkrigere, personer som er anholdt som følge av bekymring om tiltenkt terrorhandling, samt saker hvor det dreier seg om radikaliserings.

Etter hvert som nærpolitireformen er blitt etablert har også politiet fått flere ressurser og en egen vurderingsgruppe som har aktualisert økt samarbeid med kommunen omkring personer som politiet mener er en trussel for samfunnet.

I 2017 ble mandatet til gruppen utvidet i det årlige politirådet til å gjelde saker som er:

- Av høy alvorlighetsgrad,
- som det haster å varsle kommunen om,
- Eller saker som ikke håndteres i de ordinære samhandlingsarenaene mellom politi, kommune og sykehus.

Som følge av utvidelse av mandatet har det oppstått utfordringer knyttet til taushetspliktreglene i de ulike lovverk (Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, Lov om helsepersonell og Lov om politiet i tillegg til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker). Kristiansand kommune har derfor søkt og fått midler fra Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging til et modellutprøvningsprosjekt knyttet til Operativ koordineringsgruppe. Prosjektet har en varighet på tre år.

Gruppen er utvidet med et medlem fra klinikk for psykisk helse ved SSHF. Det er også inngått en avtale med Instituttet for pedagogikk ved Universitetet i Agder om forskning på modellutprøvningsprosjektet.

Før gruppen kan iverksette mandatet vil det også være behov for en søknad til helse- og omsorgsdepartementet og justis- og beredskapsdepartementet for å få fritak fra taushetspliktreglene i prosjektperioden. Denne må sannsynligvis avgjøres av Kongen i statsråd. Søknaden vil basere seg på tilsvarende fritak som er gjort i akuttprosjektet, hvor barneverntjenesten og Barne- og ungdomspsykiatrien ved SSHF er gitt dispensasjon fra sine respektive taushetspliktbestemmelser. I tilfellet operativ koordineringsgruppe vil arbeidet være basert på informasjon fra politiet til samarbeidende etater, og hvor kommune og sykehus gir utfyllende informasjon for å bidra til best mulig forebyggende tiltak. Metodikken ligner dermed den danske [PSP-modellen](#) (politi-sosiale myndigheter og psykiatri).

Politiet har i nærpolitireformen etablert en egen vurderingsgruppe som ser på risiko og oppfølgingstiltak for personer som kan være en trussel ovenfor samfunnet og andre personer. I tilfeller hvor trusselen er høy vil et møte med relevante aktører fra kommune og sykehus kunne gi et ytterligere bilde av situasjonen i den hensikt å planlegge gode forebyggende tiltak.

Beredskapsprinsippene ansvar-, nærhet-, likhet- og samhandling er sentrale for at koordineringsgruppen ikke skal bli en tjeneste i tillegg til nåværende tjeneste og funksjoner. Gruppen skal kun være i aksjon når det er alvorlige tilfeller innmeldt, når det haster å få til koordinering, og når de ordinære samhandlingsarenaene ikke er hensiktsmessige å benytte.

Når gruppen kommer sammen, vil representant fra utøvende tjeneste med ansvar og nærhet til personen som skal diskuteres bli innkalt. Dette for å sikre at de ordinære tjenestene er koplet inn på riktig måte.

Informasjonssikkerhet er sentralt element i utprøvingen. Forskere fra UiA vil se på de etiske sidene av samhandlingen etter det lovverket som gjelder og konsekvensene en endring av taushetspliktreglene i slike saker vil medføre.

Modellutprøvingen vil ikke medføre noen ekstra ressurser ut over det som dekkes gjennom ekstern forskning, og prosjektmidler fra Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging.

Punkt 107/18: Plan for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon- og skolehelsetjeneste, inklusiv handlingsplan for forebygging av uønskede svangerskap og oppfølging av familier som er i en vanskelig situasjon på grunn av uønskede svangerskap.

Bilag

Vedtak BYSTYR, 12092018, Sak 98/18, Plan for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon- og skolehelsetjeneste, inklusiv handlingsplan for forebygging av uønskede svangerskap og oppfølging av familier som er i en vanskelig situasjon på gr

Vedtak HELSOS, 28082018, Sak 48/18, Plan for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon- og skolehelsetjeneste, inklusiv handlingsplan for forebygging av uønskede svangerskap og oppfølging av familier som er i en vanskelig situasjon på gr

Vedtak OPPVEK, 28082018, Sak 62/18, Plan for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon- og skolehelsetjeneste, inklusiv handlingsplan for forebygging av uønskede svangerskap og oppfølging av familier som er i en vanskelig situasjon på gr

Plan for helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons-januar 18.docx

Dato 12. april 2018
Saksnr.: 201703624-1
Saksbehandler Kristin Slaaen Svendsen

Saksgang	Møtedato
Oppvekststyret	28.08.2018
Helse- og sosialstyret	28.08.2018
Formannskapet	05.09.2018
Bystyret	12.09.2018

Plan for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon- og skolehelsetjeneste, inklusiv handlingsplan for forebygging av uønskede svangerskap og oppfølging av familier som er i en vanskelig situasjon på grunn av uønskede svangerskap.

Sammendrag

Tjenestene i helsestasjon og skolehelsetjeneste har manglet en gjeldende fagplan. Fagplan skal sette retning på prioriteringene for tjenesten i planperioden. Det ligger vedlagt tiltaksmatrise for prioriteringer i planperioden.

Det ble fremmet et verbalforslag om å utarbeide en handlingsplan for forebygging av uønskede svangerskap og oppfølging av familier som er i en vanskelig situasjon på grunn av uønskede svangerskap.

Handlingsplan for forebygging av uønskede svangerskap og oppfølging av familier som er i en vanskelig situasjon på grunn av uønskede svangerskap, ses i sammenheng med tjenester som gis i helsestasjon og skolehelsetjeneste.

Forslag til vedtak

[Planen vedtas som retningsgivende i planperioden](#)

Ragnar Evensen

Rådmann

Svein Ove Ueland
Oppvekstdirektør

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:

Planen vedtas som retningsgivende for tjenestene

Bakgrunn for saken

Senhøsten 2016 ble det fremsatt følgende verbalforslag

Bystyret ber om en handlingsplan for å bidra til å redusere uønskede svangerskap og aborter. Planen skal også styrke tilbudet til kvinner og familier som er i en vanskelig situasjon på grunn av uønsket graviditet eller utfordringer knyttet til svangerskapet.

Verbalforslaget er i tråd med strategi for bedre seksuell helse 2017-2022 («snakk om det») og det ble satt i gang arbeid med en handlingsplan for å forebygge uønskede svangerskap og redusere aborter og styrket oppfølging av familier som er i en vanskelig situasjon på grunn av uønskede svangerskap. En handlingsplan, med tiltak bør ses i sammenheng med tjenester som gis i helsestasjon- og skolehelsetjeneste. Helsestasjon og skolehelsetjeneste har tidligere hatt en fagplan for tjenesten. Nye faglige nasjonale retningslinjer gjør at tjenestene har behov for en ny plan som viser retningen på arbeidet i tjenestene.

Om planene

Handlingsplan:

Arbeidet med å forebygge uønskede svangerskap og redusere aborter har vært et satsingsområde både nasjonalt og lokalt over flere år. Helsesøstre og jordmødre har fått forskrivingsrett på hormonell prevensjon slik at tilgjengelighet til prevensjon er bedre enn før ordningene tok til. Regjeringen har fra begynnelsen av 2000 tallet tildelt prosjektmidler for etablering av helsestasjon for unge voksne, samt gitt refusjoner for hormonell prevensjon til unge kvinner i alderen 16-20 år. Andelen kvinner som får utført abort er generelt synkende, Agder fylkene ligger lavest i landet på abort statistikken. Kristiansand har over år fått tildelt midler til etablering styrking av helsestasjon for ungdom og unge voksne. Det er spesielt to grupper kvinner som er i definert i risiko for uønskede svangerskap; kvinner i sårbare livssituasjoner og flyktninger.

Handlingsplanen beskriver utfordringsbildet og tiltak som samsvarer med nasjonale faglige retningslinjer og satsingsområder. Kartlegging av oppfølgingsarbeidet som gis av både frivillige organisasjoner og kommunale instanser, viser at det er behov for å formalisere samarbeidet. Frivillige organisasjoner har tiltak knyttet til ungdom og unge voksne i risikogrupper. Det er særlig viktig å samordne innsatsen rundt denne målgruppen. I planperioden skal det vurderes målrettede tiltak

Plan for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon- og skolehelsetjeneste:

Plan for helsestasjon og skolehelsetjeneste er utarbeidet med utgangspunkt i nye nasjonale faglige retningslinjer for tjenestene, nasjonale satsinger kommunale planer . Med utgangspunkt i utfordringsbildet og problemstillinger som er kommet frem i planarbeidet, beskrives 10 fokusområder i tjenestene til målgruppen. Fokusområdene er; vold, overgrep og omsorgssvikt, foreldreveiledning, psykisk helse, rusforebyggende arbeid, sosial ulikhet, smittevern, overvekt, oppfølging av barn med sammensatte behov, migrasjonshelse og radikaliserings.

Planen gir en beskrivelse av de ulike faggrupperes arbeidsområder og kompetanse.

På bakgrunn av strategier er det utarbeidet en tiltaksmatrise (vedlegg til planen). Tiltaksmatrisen er et arbeidsdokument som vil brukes aktivt gjennom planperioden.

Punkt 108/18: Svar på verbalvedtak om disponering av idrettsanlegg

Bilag

Vedtak KULTUR, 29082018, Sak 68/18, Svar på verbalvedtak om disponering av idrettsanlegg

Dato 20. august 2018
Saksnr.: 201700063-34
Saksbehandler Terje Abrahamsen

Saksgang
Kulturstyret
Formannskapet

Møtedato
29.08.2018
05.09.2018

Svar på verbalvedtak om disponering av idrettsanlegg

Sammendrag

I budsjettbehandlingen 13.12.2017 fattet bystyret følgende verbalvedtak:

«Bystyret ber Rådmannen legge til rette for at kommunens idrettsanlegg i større grad enn i dag kan disponeres også av aktører som ikke er en del av Norges Idrettsforbund (NIF)»

Rådmannen vil svare på dette vedtaket ved å redegjøre for dagens praksis knyttet til disponeringen av kommunens egne idrettsanlegg, samt hvilke sentrale føringer og regler som gjelder for bruken av spillemiddelfinansierte idrettsanlegg. I denne sammenhengen er det forholdsvis stor forskjell på *utendørsanlegg/baner* og *idrettshaller*, så disse anleggstypene omtales hver for seg. Anleggsbruken til medlemmer av Norges idrettsforbund (idrettslagene) omtales i saken som *organisert idrettsaktivitet*. Når det gjelder andre aktørers bruk av anleggene er det naturlig å skille mellom *uorganisert fysisk aktivitet* og *ikke-idrettslig aktivitet*.

Kommunens idrettsanlegg er delfinansiert av den statlige spillemiddelordningen, og Kulturdepartementet gir hvert år ut «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet». Statens overordnede mål blir her sammenfattet i visjonen om «idrett og fysisk aktivitet for alle». Dette innebærer at staten gjennom sin virkemiddelbruk skal legge til rette for at alle som ønsker det, skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet.

Saksutredningen viser at de kommunale idrettsanleggene leies ut og benyttes til svært mye forskjellig, spesielt hallene. Inntektene er viktige for idrettsetaten, og er en absolutt nødvendighet for å nå det årlige inntektskravet i etatens budsjett (for 2018: 28 millioner kroner). Derfor blir også alle henvendelser og søknader om leie av anleggene positivt mottatt og grundig behandlet. Er det eksempelvis ikke ledig i omsøkt helg eller anlegg, forsøker man å tilby alternativ helg og anlegg.

Innenfor de målsettinger og føringer som følger den statlige spillemiddelordningen er det Rådmannens oppfatning at Kristiansand kommune legger godt til rette for at anleggene kan benyttes til både idrettslige og ikke-idrettslige aktiviteter av aktører som ikke er medlem av Idrettsforbundet.

Selv om det er mange fotballbaner og idrettshaller i Kristiansand (best anleggsdekning per innbygger av storbyene), er kapasiteten for liten til å dekke etterspørselen. En vesentlig endring av dagens policy i retning av økt prioritering av ikke-idrettslig bruk vil derfor måtte

skje på bekostning av undervisning og organisert idrettslig aktivitet. Rådmannen mener dagens praksis i kommunen er fleksibel nok til å ivareta bystyrets intensjon med verbalvedtaket fra budsjettbehandlingen.

Forslag til vedtak

Formannskapet tar redegjørelsen til orientering.

Ragnar Evensen
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Vedlegg: ingen

Bakgrunn for saken

I budsjettbehandlingen 13.12.2017 fattet bystyret følgende verbalvedtak:

«Bystyret ber Rådmannen legge til rette for at kommunens idrettsanlegg i større grad enn i dag kan disponeres også av aktører som ikke er en del av Norges Idrettsforbund (NIF)»

Rådmannen vil svare på dette vedtaket ved å redegjøre for dagens praksis knyttet til disponeringen av kommunens egne idrettsanlegg, samt hvilke sentrale føringer og regler som gjelder for bruken av spillemiddelfinansierte idrettsanlegg. I denne sammenhengen er det forholdsvis stor forskjell på *utendørsanlegg/baner* og *idrettshaller*, så disse anleggstypene omtales hver for seg. Anleggsbruken til medlemmer av Norges idrettsforbund (idrettslagene) omtales i saken som *organisert idrettsaktivitet*. Når det gjelder andre aktørers bruk av anleggene er det naturlig å skille mellom *uorganisert fysisk aktivitet* og *ikke-idrettslig aktivitet*.

Sentrale føringer og regler – *idrett og fysisk aktivitet for alle*

Kommunens idrettsanlegg er delfinansiert av den statlige spillemiddelordningen, og Kulturdepartementet gir hvert år ut «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet». Statens overordnede mål blir her sammenfattet i visjonen om «idrett og fysisk aktivitet for alle». Dette innebærer at staten gjennom sin virkemiddelbruk skal legge til rette for at alle som ønsker det, skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet.

Formålet med departementets bestemmelser er «å sikre at spillemidlene kommer idrettsanlegg og dermed **idrettslige formål til gode**». (s. 10). I kapittel 2.3 stilles det krav til driften av og disposisjon over anlegget: «Anleggseier plikter å holde anlegget åpent for **allmenn idrettslig virksomhet i 30 år fra ferdigstilling av anlegget**. Kravet er gjeldende både ved nybygg og rehabilitering (...) Anleggseier oppfordres til å tilrettelegge særlig for barn og ungdoms bruk av anlegget.» (s. 24).

Bestemmelsen punkt 2.3.4 stiller krav til driften av spillemiddelfinansierte idrettsanlegg (s. 26/27):

*Det er et grunnleggende prinsipp at spillemidler ikke skal omdannes til fortjeneste for private, fortjenestebaserte aktører. Dette innebærer at private, fortjenestebaserte aktører ikke kan motta spillemidler eller eie spillemiddelfinansierte idrettsanlegg, jf. pkt. 2.2.1. Formålet med prinsippet er å sikre at fortjeneste fra å eie og bruke et spillemiddelfinansiert idrettsanlegg kommer anlegget til gode. For anleggseier legger prinsippet begrensninger på adgangen til å bruke anlegget eller den delen av anlegget som har mottatt spillemidler: **Anleggseier har ikke adgang til å inngå bruksavtaler med private, fortjenestebaserte aktører.***

Fra denne hovedregel gjelder følgende unntak:

- *Anleggseier kan fritt disponere over de deler av et idrettsanlegg som ikke har mottatt spillemidler.*
- *Anlegget kan leies/lånes ut for en kortere periode eller for avvikling av enkeltarrangementer av kortere varighet.*
- *Anlegget kan leies/lånes ut til private aktører som ikke er fortjenestebaserte. Anlegget kan leies/lånes ut til private, fortjenestebaserte barnehager, dvs. at disse barnehagene kan gis tilgang til å benytte anleggets aktivitetsområder. **Det er et vilkår at barnehagene kun får benytte anlegget til tider når det ikke kommer i konflikt med idrettens og den egenorganiserte aktivitetens behov for tilgang til anlegget.***

- *Anlegget kan leies/lånes ut til private, fortjenestebaserte skoler, (på samme vilkår som for barneghager).*

Utendørsanlegg/fotballbaner

Kristiansand kommune eier, drifter og vedlikeholder 14 fullskala kunstgressbaner (11-er baner). Det inkluderer også banen i Sørlandshallen. I tillegg eier kommunen Sparebanken Sør Arena, men her er det IK Start som har ansvaret for drift og vedlikehold. Kommunen har også ansvaret for 18 mindre baner for spill for aldersgruppen opp til 13 år (7-er baner). Disse banene er cirka ½ størrelse av en 11-er bane. I tillegg til kunstgressbanene er det i Kristiansand 6 stk. 11-er naturgressbaner.

Hovedanlegg for friidrett ligger på Kristiansand stadion. Det er også mindre «delanlegg friidrett», ballbinger og tennisanlegg på enkelte av fotballbanene. På Dønnestad er det også egen bane for baseball.

De aller fleste kommunale idrettsanleggene som forvaltes av idrettsetaten ligger ved, eller i nærheten av skole. Plassering av anleggene har vært en bevisst strategi for å sørge for maksimal utnyttelse gjennom undervisning på dagtid og organisert idrettsaktivitet på ettermiddags/kveldstid, samt i helger. Klubbene får tildelt treningstid på alle anleggene fra skolestart i august til skoleslutt i juni. Tildeling av tid gjelder i hovedsak fra mandag til torsdag mellom kl. 16.00 og 22.00 og på fredager mellom kl. 16.00 og 20.00.

Det er normalt ingen annen aktivitet på banene i skoletida enn undervisning. Riktignok er det en del skoler og idrettsklubber (Randesund IL, Gimletroll og FK Donn/IK Start) som driver «idrettsfritidsordning» i perioden mellom skoleslutt og oppstart organisert trening og som benytter en del av fotballbanene.

Krets- og divisjonskamper legges i hovedsak på hverdagene, i såkalte kampvinduer. Det betyr at kapasitet til trening er redusert i ukedagene. Fotballklubbene er ikke like villige som hallklubbene til å ta helgene i bruk til avvikling av kamper. Kunstgressbanene blir derfor ikke utnyttet maksimalt av den organiserte idretten (klubbene) i helger og skoleferier. Det gir mulighet for egenorganisert aktivitet som det er mye av på mange baner. Sågar er mange egenorganiserte grupper så «organisert» at de har faste treninger i helgene. Idrettsetaten er selvsagt positive til denne aktiviteten, og skrur gjerne flomlyset på i mørketida når vi får beskjed om disse treningene. I tillegg er det noe utleie av baner til fotballturneringer i regi av menigheter, innvandrersamfunn og organisasjoner ol. Selv om den organiserte idretten har prioritet på bruk av anleggene, er det normalt ikke problematisk å finne «ledige» helger for denne type turneringer.

Trening i kommunale idrettsanlegg er gratis for idrettsklubber tilknyttet Norges idrettsforbund. Klubbene må imidlertid betale for arrangementer etter satser vedtatt av bystyret i handlingsprogrammet. All annen aktivitet i anleggene er i prinsippet avgiftsbelagt.

På banene hadde idrettsetaten i 2017 kr 8 525 i leieinntekt fra idrettslig aktivitet i regi av organisasjoner/grupper utenfor Norges idrettsforbund (blant annet Den Vietnamesiske Fotballforening, Hjerteslag Vågsbygd (cup for unge), KRIK Torridal, Randesund misjonskirke, aktivitetsdag).

Utleie til ikke-idrettslig aktivitet ga en inntekt i 2017 på kr 35 400 (sirkus, utleie av badstue)

Idrettshaller

Kommunen har til sammen 17 idrettshaller, hvorav Gimlehallen inneholder tre håndballflater og Aquarama to håndballflater. Idrettsetaten og Kristiansand Eiendom har ansvar for drift og

vedlikehold av disse anleggene, med unntak av Aquarama som har privat drift i et OPS-prosjekt. I tillegg har idrettsetaten drifts- og vedlikeholdsansvaret for Sørlandshallen (hvor eierskapet ligger i et eget aksjeselskap).

I tillegg til idrettshall inneholder Idda Arena på Grim også ishall, curlinghall, kampsportarena (dojo), samt sal for dans-/bevegelse og fekting. Det er idrettsetaten som har hatt drifts- og vedlikeholdsansvaret for alle disse anleggene. Etter 1. januar i år er imidlertid eieransvaret overført til Kristiansand Eiendom slik at en del av drifts- og vedlikeholdsoppgavene i byggene nå er delt mellom to kommunale etater.

De fleste hallene utnyttes maksimalt gjennom skolenes bruk på dagtid og organisert idrettsaktivitet på ettermiddags/kveldstid, samt i helger. Tildelingene av treningstid skjer på samme måte som for fotballbanene.

Treningstid i ishallen på Idda har også vært tildelt i helger. Her er det verdt å merke seg at det siden åpningen i 2011 har vært reservert tid til publikum (noen timer på fredag, lørdag og søndag). I tillegg har vi hatt publikumstid på hverdager i høst-, jul-, vinter- og påskeferier. I curlinghallen er det reservert tid til klubbtreninger og bedriftsidrettens seriespill. I tillegg kan publikum leie baner innenfor oppsatte «utleietimer». Idrettsetaten mottar ikke driftsmidler for dette anlegget, og er derfor avhengig av disse inntektene for å kunne ha anlegget åpent.

Det tildeles sommertrening både på baner og i haller etter søknad. Krets- og divisjonskamper i hallidrettene blir spilt i helgene. I tillegg arrangerer de ulike klubbene en rekke turneringer, fotball-/håndballskoler og cuper gjennom sesongen. Disse legges normalt i helger eller skoleferier.

Aktivitet i idrettshallene i skoletida

Videregående skoler (fylkeskommunen) leier all tid i Gimlehallen, Aquarama og Vågsbygdhallen, samt noen timer i uka i Badmintonhallen. De øvrige idrettshallene disponeres av kommunens egne skoler. Alle hallene utnyttes tilnærmet maksimalt (alle undervisningstimene), med noen unntak.

Det er ingen skoler plassert i direkte tilknytning til idrettsparken på Sukkevann, og de to idrettshallene der, men Strømme, Holte og Haumyrheia skoler disponerer noen timer i hallene. I tillegg er noen timer utleid til den private «Sørlandets maritime skole».

Badmintonhallen er bygd sammen med Odderneshallen, og disse to hallene har derfor noe overkapasitet i forhold til behovet fra skolene i nærheten.

Odderøyhallen er plassert langt fra nærmeste skole og gjør at denne hallen har mye ledig tid i skoletida. Kvadraturen videregående skole leier cirka 10 timer i uka skoleåret 2018-2019.

«Opp av Godstolen» er et trimtilbud for eldre på dagtid som ble startet i et samarbeid mellom folkehelsekoordinator i kommunen, Midt-Agder Friluftsråd, Bedriftsidrettskretsen og idrettsetaten i 2004. Denne senioraktiviteten er lagt til skolenes midttimer, da er hallene ledige for alternative aktiviteter, og deltakerne er i en alder da de ikke er yrkesaktive lengre. Tilbudet gis i dag i Badmintonhallen (mandag og fredag) og Sukkevannshallen (tirsdag og torsdag).

Randesund idrettslag har overtatt alt ansvaret for gjennomføringen i Sukkevann, mens Gimletroll har gjort det samme i Badmintonhallen. Deltakerne betaler en beskjeden semesteravgift som i hovedsak dekker instruktørutgiftene. Hallene stilles gratis til disposisjon for prosjektet. Aktivitetene avsluttes alltid med felles lunch som seniorenne organiserer selv.

Leieinntekter

Trening i kommunale idrettshaller er gratis for idrettsklubber tilknyttet Norges ildrettsforbund. Unntaket er de tre volleyballhallene som ikke er en del av idrettsetatens portefølje (se

nedenfor). Klubbene må imidlertid betale for *arrangementer* etter satser vedtatt av bystyret. All annen aktivitet i anleggene er i prinsippet avgiftsbelagt.

I idrettshallene (ikke Sørlandshallen) hadde idrettsetaten 2017 kr 290 380 i leieinntekter fra idrettslig aktivitet som ikke er tilknyttet Norges Idrettsforbund (KRIK, Vietnamesisk ungdoms- og fotballforening, diverse aktivitets-arrangementer i regi av menigheter, dansekurs, hjertetrimmen, fitness, samt diverse private arrangementer).

Fra ikke-idrettslig aktivitet var inntektene kr 623 000 (utdannings- og yrkesvalgsmesse, hundeutstillinger, mikrobryggermesse, bryllup, konserter, EID, landsmøter, ASKO messe, Palmesus, Stand Up). I tillegg har idrettsetaten hatt inntekter fra 17. mai arrangementer i enkelte haller, til sammen kr 17 000.

Sørlandshallen er plassert i et heleid aksjeselskap. Idrettsetaten har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold og leier anlegget for cirka 1 million kroner per år. Anlegget blir benyttet til fotballtrening, kamper og turneringer fra og med 1. november til og med 31. mars. Inntektene i denne perioden 2017/18 var kr 1 581 000 for fotballtreninger, kamper, cuper, trener- og dommerkurs. Annen idrettslig aktivitet ga inntekter på kr 125 000.

Resten av året er hallen tilgjengelig for utleie, og idrettslig aktivitet utenfor Idrettsforbundet ga i 2017 en leieinntekt på kr 31 900 (Kr.sand Politi Idrettslag – «politicup», Menigheten Samfundet – Cup). Inntektene fra ikke-idrettslig aktivitet var i fjor på kr 1 016 900 (Boligmessa, EuroExpo, Agder Energi, GYRO AS, Avfallskonferanse/utstilling, Vinsmakemesse, Norsk Kennelklubb, hundeutstilling, Hjelpemiddelmesse, Jehovas Vitner, Best Event)

Volleyballhaller

Det er i denne sammenheng verdt å merke seg at skolegymnastikksalene og volleyballhallene på Ve, Holte og Torkelsmyra skoler, disponeres av skolene selv. Mange av disse anleggene leies ut til organisert trening i klubbregi. Klubbene betaler leie til skolene, men får refundert cirka 60 % av leiesummen fra idrettsetaten. Volleyballhaller regnes som idrettsanlegg (er spillemiddelberettiget). Hallflaten er på cirka 400 m², mens en vanlig idrettshall er på cirka 1000 m².

Ve skole har kun faste avtaler med idrettslaget (Tveit IL) på kveldstid. Det har vært sporadisk utlån til musikk-korps, ellers lite utleie til annet enn idrett.

På Holte skole er volleyballhallen i bruk til egenorganisert idrett blant lokalbefolkningen. Barnehagen disponerer den hver onsdag etter at elevene har gått hjem. I tillegg har YRM (Ytre Randesund Misjonskirke) booket seg inn hver søndag. Hallen blir også brukt til utleie til bursdager.

IK Våg leier volleyballhallen på Torkelsmyra skole til barneidrett og trening for flere aldersbestemte lag. Den brukes også av nærmiljøet til en rekke trimaktiviteter (velforeninger, menigheter, vennegjenger mm.), og det er gudstjeneste for Vågsbygd misjonskirke annenhver søndag. I tillegg noe sporadisk utleie til bursdagsselskaper for elever ved skolen.

Rådmannens vurderinger

De kommunale idrettsanleggene leies ut og benyttes altså til svært mye forskjellig, spesielt hallene. Inntektene er viktige for idrettsetaten, og er en absolutt nødvendighet for å nå det årlige inntektskravet i etatens budsjett (for 2018: 28 millioner kroner). Derfor blir også alle henvendelser og søknader om leie av anleggene positivt mottatt og grundig behandlet. Er det eksempelvis ikke ledig i omsøkt helg eller anlegg, forsøker man å tilby alternativ helg og

anlegg. Men gjeldende policy er at den organiserte idrettslige aktiviteten har førsteprioritet. Det er imidlertid eksempler på at organiserte treninger har måttet vike, blant annet for den årlige utdannings- og yrkesvalgs-messa i Gimlehallen, samt viktige (inntektsbringende) arrangementer i Aquarama idrettshall. Klubbene forstår at idrettsetaten må ha inntekter slik at de kan trene gratis i anleggene. Derfor fører dette sjelden eller aldri til problemer eller konflikter.

I budsjettbehandlingen 14.12.2016 fattet bystyret følgende vedtak:

«Bystyret ber samtidig om en utredning for bedre tilrettelegging for uorganisert aktivitet ved eksempelvis åpne dager i gymsaler, idrettshaller, kulturhus ol».

En slik utredning ble utarbeidet og bystyret tok den til orientering i møtet 22.11.2017 (sak 146/17). Her blir det redegjort for konseptet Åpen hall som tidligere er prøvd ut i Kristiansand, men ikke har fått fotfeste her på samme måte som i for eksempel Bergen og Oslo. Felles for forsøkene er at dette er svært populært i starten og at de som deltar i stor grad er de som er aktive fra før. Tilbudene viser til redusert deltakelse over tid og total varighet 1-2 år. Det frivillige initiativet dabber av, det er vanskelig å få med nye brukere og nye frivillige og for de som er initiativtakere, og allerede aktive i en klubb, gjelder generelt følgende; frivilligheten brukes opp i klubbene. Kommunens bidrag i disse forsøkene har vært gratis halleie.

Konklusjon

Innenfor de målsettinger og føringer som følger den statlige spillemiddelordningen er det Rådmannens oppfatning at Kristiansand kommune legger godt til rette for at anleggene kan benyttes til både idrettslige og ikke-idrettslige aktiviteter av aktører som ikke er medlem av Idrettsforbundet. Denne saksutredningen viser at særlig idrettshallene brukes til en lang rekke ulike aktiviteter, og kommunen er også avhengig av inntektene fra slik utleie.

Selv om det er mange fotballbaner og idrettshaller i Kristiansand (best anleggsdekning per innbygger av storbyene), er kapasiteten for liten til å dekke etterspørselen. En vesentlig endring av dagens policy i retning av økt prioritering av ikke-idrettslig bruk vil derfor måtte skje på bekostning av undervisning og organisert idrettslig aktivitet. Rådmannen mener dagens praksis i kommunen er fleksibel nok til å ivareta bystyrets intensjon med verbalvedtaket fra budsjettbehandlingen.

Punkt 109/18: Høring - Bompengepakke for Kristiansandsregionen

Bilag

Vedtak BYUTVIK, 16082018, Sak 139/18, Høring - Bompengepakke for Kristiansandsregionen

2018.06.08 Høringsbrev - bompengefinansiering av Byvekstavtalen

15_06071-43 16_130369-7Bompengepakke for Kristiansandsregionen. Rettelse...

Vedlegg 1 - Forhandlingsutvalgets vedtak

Vedlegg 3 - Statens Vegvesen - oversendelsesbrev

Vedlegg 2 - Statens Vegvesen - Faglig grunnlag for bompengepakke

Vedtak BYSTYR, 23112016, Sak 165/16, Prinsippvedtak om bompengefinansiering i Bymiljøavtale for Kristiansandsregionen

Vedtak BYSTYR, 23112016, Sak 165/16, Prinsippvedtak om bompengefinansiering i Bymiljøavtale for Kristiansandsregionen

Dato 29. juni 2018
Saksnr.: 201806903-3
Saksbehandler Jan Erik Lindjord

Saksgang
By- og miljøutvalget 2015 - 2019
Formannskapet

Møtedato
16.08.2018
29.08.2018

Høring - Bompengepakke for Kristiansandsregionen

Sammendrag

Vest-Agder fylkeskommune har sendt faglig grunnlag for ny bompengepakke for Kristiansandsregionen på høring til berørte kommuner. Høringsfrist er 05.09.2018.

Høringen gjelder forslag til prioritering av tiltak som skal finansieres av Bompengepakken, plassering av innkrevingspunkter, takster og forslag til vedtak, jf. vedlagte høringsbrev fra Vest-Agder fylkeskommune og faglig grunnlag fra Statens vegvesen. Det gjøres spesielt oppmerksom på at vedtaks punkt 3 utgår i sin helhet, jf. vedlagt brev av 14.06.2018 fra Statens vegvesen. Etter høring vil Vest-Agder fylkeskommune behandle høringsuttalelsene og sammen med Kristiansand kommune utforme forslag til endelig vedtak som fremmes for sluttbehandling i Vest-Agder fylkesting og Kristiansand bystyre.

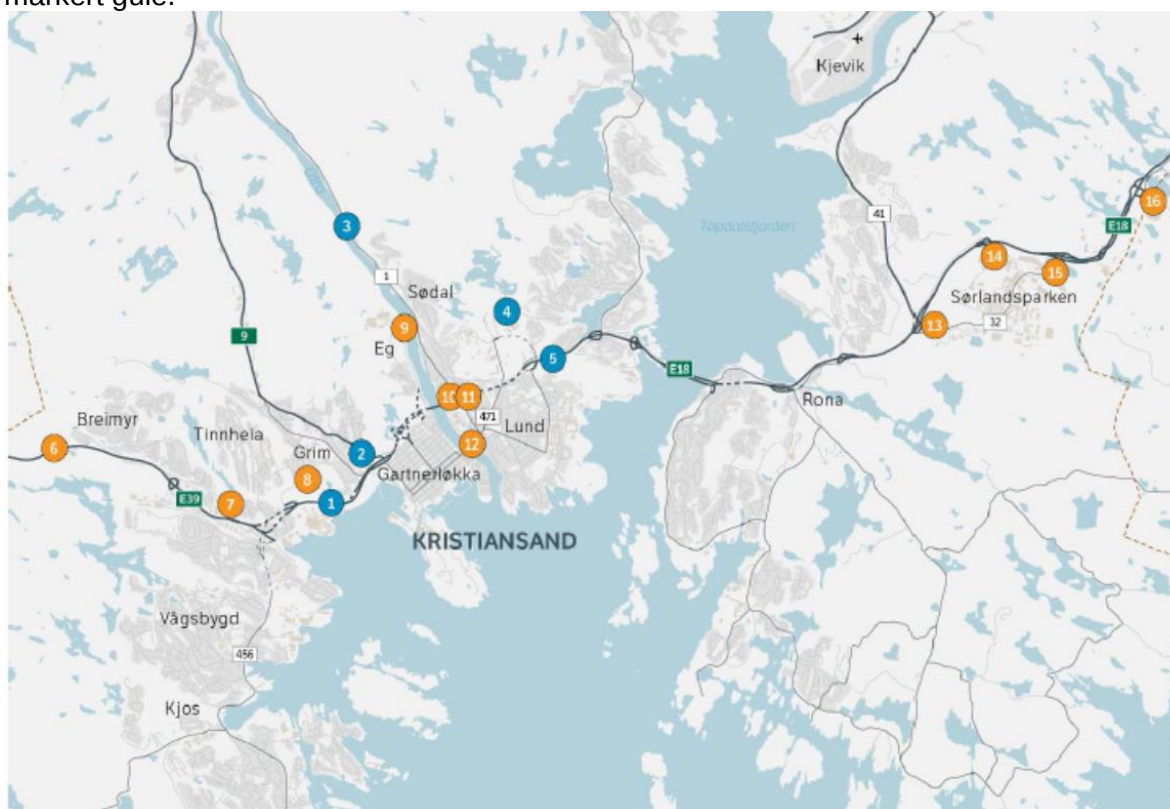
Bompengepakken er en del av finansieringsgrunnlaget for Byvekstavtale for Kristiansandsregionen. Forhandlingene med staten om en byvekstavtale er ikke startet. Forhandlingene antas å starte så snart staten er ferdig med å reforhandle byvekstavnene med de fire største byområdene. Det forventes at disse er ferdige tidlig høsten 2018. Kristiansand kommune og Vest-Agder fylkeskommune har ment at det mest optimale er at forhandlinger om Byvekstavtale og utforming av ny bompengereordning foregår parallelt for å få en best mulig koordinering av finansiering, prioritering av tiltak og måloppnåelse. Samtidig har regionen viktige tiltak finansiert i NTP, særlig Gartnerløkka-Kolsdalen, som det er ønskelig å sikre fremdriften for. Siden forhandlingene med staten om byvekstavtale har trukket ut i tid har administrasjonen i kommunene og fylkeskommunen og forhandlingsutvalget ment at det er nødvendig å få vedtatt en bompengepakke. Denne vil gå inn i grunnlaget for de kommende forhandlingene om byvekstavtale. Bompengepakken er utformet med tanke på nødvendig fleksibilitet i tiltaksporteføljen for å kunne tilpasses forhandlingsresultatet.

Forslag til bompengereinnkreving, takster og plassering av innkrevingspunkter, er utformet i tråd med prinsippvedtaket som ble behandlet høsten 2016 (sak 165/16). Det er gjort følgende endringer sammenlignet med prinsippvedtak for plassering av innkrevingspunkter:

- Innkrevingspunkt Kjosbukta er fjernet.
- Innkrevingspunkt Gamle Flekkerøyvei (nederst i Tinnheiabakken) er erstattet med et innkrevingspunkt på Tinnheiveien (forbindelsen mellom E39 og Tinnheiabakken) og ett innkrevingspunkt mellom Egevanntet og Rundkjøring E39.
- Mulig innkrevingspunkt på ny Egsbro dersom broa åpnes for ordinær trafikk.

- Innkrevpingspunktet på Oddernesbroa er delt i to, ett punkt på selve broa og ett punkt på påkjøringsrampen. Dette er gjort kun av teknisk/praktiske hensyn og har ingen betydning for trafikantene sammenlignet med plasseringen i prinsippvedtaket.

Illustrasjonen viser plassering av alle innkrevpingspunktene, dagens er markert blå, nye er markert gule.

Det foreslås følgende takstsystem:

2018-kr			
Takstgruppe	Miljøkategori	I rush	Utenom rush
Takstgruppe 1 (lette kjøretøy)	Nullutslippskjøretøy	Kr 0	Kr 0
	Ladbare hybrider	Kr 16	Kr 11
	Andre (bensin, diesel, gass mv.)	Kr 32	Kr 21
Takstgruppe 2 (tunge kjøretøy)	Nullutslippskjøretøy	Kr 0	Kr 0
	Euro 6	Kr 63	Kr 42
	Pre-Euro 6 (eldre utslippsteknologi)	Kr 78	Kr 52

Ordningen med gratis passering innenfor en time videreføres og maksimalt antall betalte passeringer per måned settes til 60. Videre foreslås det at når andelen nullutslippskjøretøy overstiger 15 prosent kan det vurderes å innføre betaling også for disse, men med en øvre grense på 50% av takst for konvensjonelle kjøretøy. Hva taksten vil bli for nullutslippskjøretøy besluttes på det tidspunktet. Dagens ordning med tidsdifferensierte takster videreføres.

For lette kjøretøy differensieres takstene mellom nullutslippskjøretøy, ladbare hybridkjøretøy og konvensjonelle kjøretøy. Årsaken til at det ikke er differensiert mellom bensin- og dieselkjøretøy er dels at målingene av lokalluftkvalitet i Kristiansand ikke gir grunnlag for en differensiering og dels at det skjer stadig endringer knyttet til motorteknologi og utslipp og en differensiert takst kan raskt vise seg å være utformet på et foreldet faktagrunnlag. Det er dessuten ønskelig med et enkelt og forutsigbart takstsystem. Rådmannen påpeker at grunnlaget for lavere takst for ladbare hybridkjøretøy kan diskuteres. Både fordi det er

vanskelig å kontrollere for i hvilken grad kjøretøyene faktisk utnytter muligheten for elektrisk framdrift og fordi disse trafikantene har like stor nytte av tiltakene og fordi ladbare hybridkjøretøy bidrar til like mye kjø og vegslitasje som konvensjonelle kjøretøy. Tilsvarende kan det også argumenteres for at nullutslippskjøretøy burde betale, men med en mindre rabatt begrunnet i lavere lokale utslipp.

For tunge kjøretøy er det betydelig forskjell i lokale avgassutslipp mellom kjøretøy med Euro 6 teknologi og eldre teknologier. En differensiering mellom disse kjøretøyene er derfor godt faglig begrunnet. Når det gjelder fritaket for tunge nullutslippskjøretøy kan det fremføres tilsvarende argumentasjon mot dette som for nullutslipps lette kjøretøy. Forskjellen mellom tunge og lette nullutslippskjøretøy er at det er ingen avgiftsinsentiver ved kjøp av tunge nullutslippskjøretøy. Markedet for tunge nullutslippskjøretøy er dessuten kommet mye kortere enn for lette og et takstfritak for tunge nullutslippskjøretøy kan være positivt for at lokaletransportører ønsker å anskaffe slike kjøretøy. Bruk av tunge nullutslippskjøretøy vil være positivt for lokal luftkvalitet og ikke minst støy.

Regulering av takstene over tid vil gjøres ut fra en gjennomsnittstakst for hhv. lette og tunge kjøretøy. Gjennomsnittstaksten er beregnet betaling per kjøretøypassering når rabatter, timesregel og fritak er tatt hensyn til. Takstene for de ulike kjøretøygruppene vil justeres slik at den beregnede gjennomsnittstaksten opprettholdes korrigert for prisstigning.

I det faglige grunnlaget som vil utgjøre grunnlaget for Samferdselsdepartementets bompengeproposisjon er det foreslått følgende prioritering av tiltak:

Tiltak og investeringer		SUM
E39 Gartnerløkka-Kolsdalen	2 960	2 960
Større Kollektivtiltak og Kombinerte vei- og kollektivtiltak		
(tiltak med kostnad over 200 mill. kr)		
Ny Havnegate	340	
E18/fv.401 Rona	340	
Ny bru Eq-Sødal (Eqsbrua)	370	
Rundingen (vei og koll.)	210	1 260
Diverse programområdetiltak og drift av kollektivtransport	3 780	3 780
SUM		8 000

Dels for å opprettholde handlingsrom i forhandlingene om byvekstavtale og dels fordi den faktiske prioriteringen av tiltak skal være gjenstand for porteføljestyring er en stor del av tiltakene lagt til en samlepost. Kun de aller viktigste tiltakene er nevnt spesielt. Tiltaken som vil bli finansiert av bompenge vil i utgangspunktet prioriteres blant den store porteføljen som er spilt in til samferdselsdepartementet for byvekstavtale. I tillegg kan nye behov oppstå og det må da gjøres en konkret vurdering mot tiltak som allerede er i porteføljen.

Den overordnede innretningen på byvekstavtale slik Vest-Agder fylkeskommune og kommunene i Kristiansandsregionen er vist i tabellen under. Bompengepakken utgjør 8 000 mill. kr av den samlede porteføljen.

Tiltakskategori	Mill. kr
Veiprosjekter og kombinerte vei- og kollektivtiltak	4 700
Kollektivtiltak	3 100
Sykkeltiltak	1 300
Gangetiltak	600
Drift av kollektivtransport (inkludert ordinært fylkeskommunalt bidrag)	5 300
Etablering av bomstasjoner. Planlegging	200
SUM	Cirka 15 000

Rådmannen anser forslaget til ny bompengereordning for Kristiansandsregionen å være i tråd med prinsippvedtaket fra 2016. Videre har det vært en bred politisk forankring blant flertallet

av partiene i bystyret av innkrevingspunktene plassering og prinsippene for takstsystemet. Rådmannen anbefaler derfor at formannskapet støtter høringsforslaget til ny bompenggeordning for Kristiansandsregionen slik dette fremkommer i høringsbrevet fra Vest-Agder fylkeskommune.

Forslag til vedtak

[Formannskapet støtter høringsforslaget til ny bompenggeordning for Kristiansandsregionen slik dette framkommer i høringsbrevet fra Vest-Agder fylkeskommune](#)

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Lilletvedt
Teknisk direktør

Vedlegg:

Høringsbrev fra Vest-Agder fylkeskommune (Byvekstavtale for Kristiansandsregionen)

Oversendelses brev fra Statens Vegvesen.

Brev av 14.06.2018 fra Statens vegvesen med rettelse

Faglig grunnlag fra Statens vegvesen

Forhandlingsutvalgets vedtak

Prinsippvedtak om ny bompenggeordning i Kristiansandsregionen.